

Гендер, гендерний підхід, гендерні стереотипи та дискримінація за ознакою статі

Тема 1

Гендерна рівність — це рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства.

ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА
МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І ЧОЛОВІКІВ» ВІД 08.09.2005 № 2866-IV

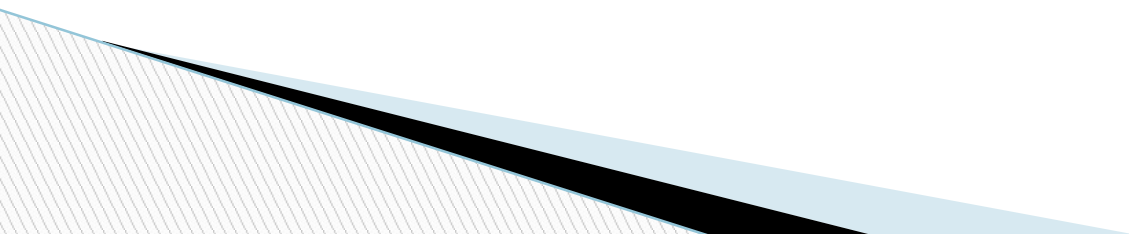
НЕПОРОЗУМІННЯ НАВКОЛО ВИЗНАЧЕННЯ “ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ”

Додайте положення, з якими ви стикалися.

- чужа нашому суспільству концепція;
- пропаганда гомосексуальності, що руйнує сім'ї;
- вигадки західних феміністок;
- гра, у якій чоловіки і жінки програють;
- вигадана штучна концепція, яка не має практичного сенсу;
- суспільна дискусія, спрямована виключно на захист прав жінок;
- біологічні відмінності жінок і чоловіків роблять неможливою і безглуздою реалізацію ґендерної політики;
- данина моді.

Як ви справляєтеся з такими непорозуміннями?

Як ви відповідаєте на такі непорозуміння?

ГЕНДЕРНИЙ ВИМІР ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ

ВІЙНА БУВАЄ РІЗНОЮ....

Неоголошена війна – ворожі дії держави, зазвичай (але не обов'язково) із застосуванням військових методів, при яких держава формально не є воюючою стороною.

Інформаційно-психологічна війна – один із видів інформаційного протиборства, в ході якого досягнення конкурентної переваги здійснюється за рахунок засобів інформаційно-психологічного впливу.

«Нестандартна» війна – військова стратегія, що передбачає застосування не лише мілітаристських ресурсів, але й інформаційних, психологічних методів. Альтернативні назви – «психологічна війна», «культурна війна».

Мережецентрична – війна, в основу якої покладено принципи стандартизації, уніфікації, комплексного використання новітніх інформаційних технологій, що дозволяє створити єдиний інформаційно-комунікативний простір, таким чином утворюється єдиний ланцюг людей, що приймають рішення, і виконавців.

Гібридна війна — військова стратегія, що об'єднує звичайну війну, малу війну, кібервійну.

ГІПОТЕЗИ, ЩО БУЛИ ПІДТВЕРДЖЕНІ

- (1) Чим вищий рівень політичної і соціально-економічної рівності, тим менша ймовірність внутрішнього збройного конфлікту.
- (2) Чим вищий рівень політичної і соціально-економічної рівності в країні, тим більш мирна вона загалом.
- (3) **Чим більше люди схвалюють гендерну рівність у країні, тим менша можливість того, що в країні почнеться збройний конфлікт.**
- (4) **Чим більше людей схвалюють гендерну рівність у країні, тим більш мирною вона буде загалом.**
- (5) Чим більше людей схвалюють гендерну рівність у країні, тим вищий рівень політичної та соціально-економічної рівності.

ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО ДЕСТРУКТИВНОГО ВПЛИВУ АНТИГЕНДЕРНИХ ГРУП НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ УКРАЇНИ

Чому ґендерна політика є важливою складовою євроінтеграції України і які бонуси отримує суспільство від досягнення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків? Чому термін «ґендер» викликає несприйняття частиною громадян і що потрібно зробити для зміни такого ставлення? Як відбувається радикалізація суспільства завдяки маніпуляціям навколо ґендерної проблематики і хто в цьому зацікавлений? Що скривається за поняттям «традиційні цінності» і як його наповнити новим змістом? Ці та інші питання були в центрі дослідження, проведеного Українським Жіночим Фондом спільно з науковицями та громадськими організаціями «Жінки в медіа» та «Ла Страда-Україна» за підтримки Урядової уповноваженої з питань ґендерної політики

<https://la-strada.org.ua/download/gender-chy-antygender-hto-atakuye-demokratiyu-v-ukrayini>

ЕТАПИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АНТИГЕНДЕРНОЇ КАМПАНІЇ В УКРАЇНІ

**Ґендерна рівність –
загроза національній безпеці,
2019-2020**

**Прихильники традиційних
сімейних цінностей
проти європейського
вектору
розвитку України,
2018**

**Сім'я – найбільша
цінність в Україні, 2013**

**Трансформація
антиґендерних
наративів**

**Захист сімейних
цінностей –
викорінення
ґендерної
політики,
2017**

**Відновлення
держави
починається з
визнання сімейних
цінностей, 2014-2015**

**Навчання
сімейним
цінностям –
нагальне питання
системи освіти,
2016**

Сімейні цінності - 1) осмислені моральною свідомістю, етично обґрунтовані належні доброчесності й відповідні їм норми поведінки в сім'ї; 2) усвідомлений усіма членами сім'ї основний зміст основних етичних понять (добро і зло, справедливість, щастя, гідність, честь, обов'язок тощо) і принципів (альтруїзм, гуманізм, благоговіння перед життям та інші); 3) безпосередньо значущі для членів сім'ї універсальні зразки, вимоги, ідеали моралі.

Президент РФ Володимир Путін підтримав пропозицію закріпити в тексті Конституції традиційні сімейні цінності.

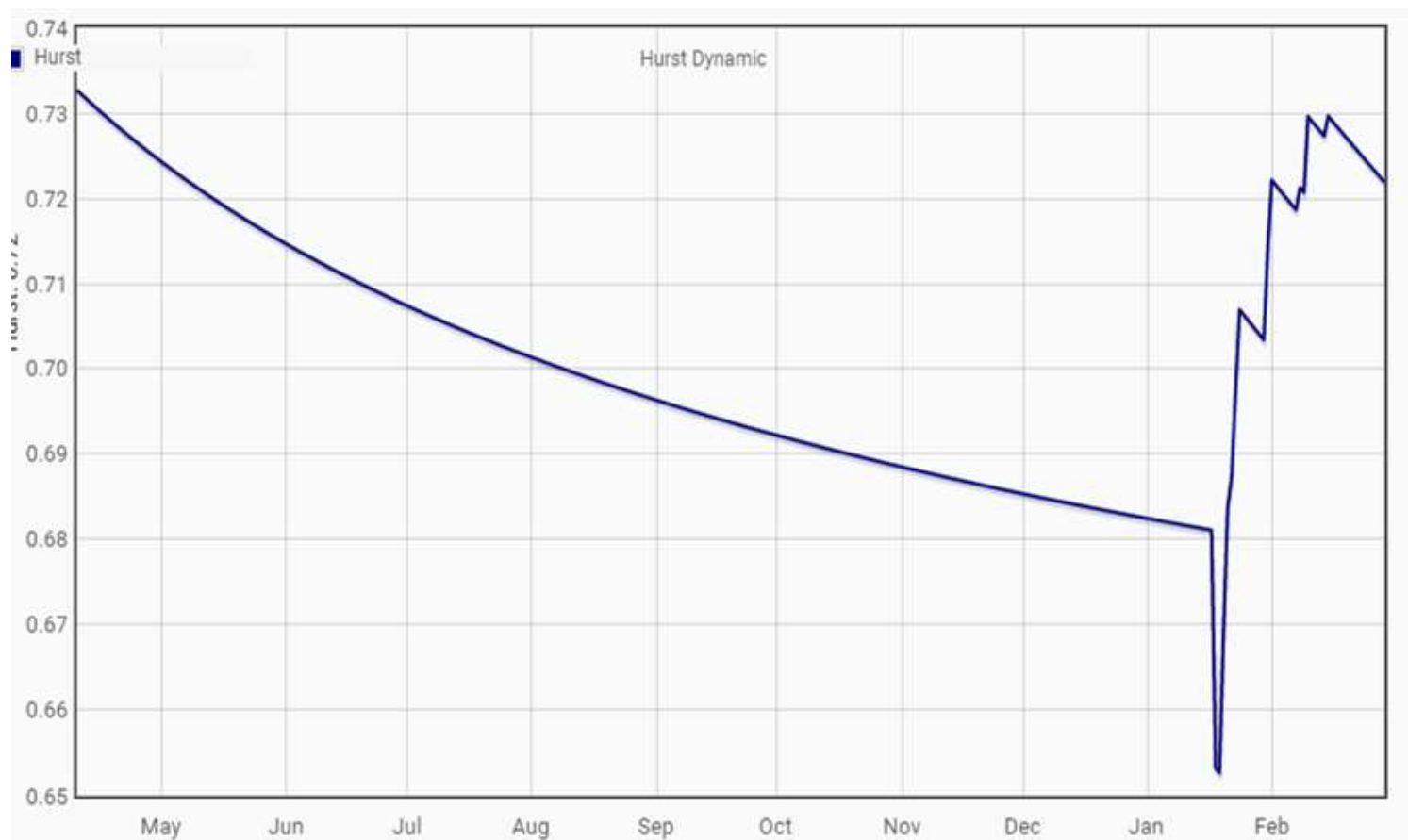
Джерело: заява Путіна в ході зустрічі з комісією з підготовки змін до Конституції

Пряма мова: "Що стосується батька №1, батька №2, я вже якось публічно говорив і повторю ще раз – поки я президент, у нас не буде батька №1, у нас буде тато і мама"

ТОП-20 ДЖЕРЕЛ, ЩО РОЗПОВСЮДЖУВАЛИ МАНІПУЛЯТИВНІ НОВИНИ

- [1] Інформатор.press;
- [2] Новое Время;
- [3] Facebook;
- [4] Gazeta.ua; ;
- [5] UAinfo;
- [6] Газета День;
- [7] Politeka;
- [8] ДнепрCity.net;
- [9] Znaj.ua;
- [10] Новости Ровно;
- [11] Vector News;
- [12] Релігійно-інформаційна с...;
- [13] Діпо;
- [14] Новости без границ;
- [15] Рівне вечірнє;
- [16] 032.ua Львів;
- [17] Politeka;
- [18] ВолиньUA;
- [19] Спілка православних журн;
- [20] Credo

МОДЕРОВАНА ХВИЛЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ АТАКИ ЗА ЗАПИТОМ «ЦІННОСТІ, ГІДНІСТЬ, СІМ`Я», КОЕФІЦІЄНТ ХЕРСТА

Про наявність спланованих маніпулятивних впливів свідчать значення коефіцієнта Херста: якщо вони близькі до 0,5 – це показник хаотичного процесу. Чим ближче значення до 1 – тим стабільніший процес.

ПРИКЛАДИ СЮЖЕТІВ ЗА ТЕМОЮ

1. За сімейні цінності. Нардепи створили найбільше міжфракційне об'єднання. 2020.01.18 11:49. *UAportal*
2. Соратник Медведчука буде захищати сімейні цінності в парламенті
Інформатор.press. 2020.01.18 15:06
3. Путін заявив, що в РФ будуть тато і мама, а не «батько 1» і «батько 2»
Спілка православних журналістів. 2020.02.14
4. Вчителі, християнські спільноти та швачки: хто вийшов на акцію протесту проти Ганни Новосад.
Всеосвіта. 2020.02.26
5. Чому чоловіки зраджують і що робити, щоб їм не хотілося ходити «наліво»
Сім'я і Дім. 2020.02.26
6. Путін зважився на гучні зміни в російській політиці - деталі
Online.ua 2020.02.26
7. «Гендерна ідеологія - відрижка комунізму»
Вголос. 2020.02.26
8. Марш за права жінок та акція на підтримку традиційних цінностей: як минуло 8 березня. *Канал* 2020.03.08.
9. «Марш жінок» та «Марш проти абортів» пройшли одночасно в столиці України. *Патріоти України*. 2020.03.08
10. «Додайте собі в життя фемінізму»: що важливо для жінок 8 березня
Kurs.if.ua. 2020.03.08
11. У столиці - дві протилежні акції: за права жінок і традиційні сімейні цінності.
5 Канал. 2020.03.08

АНТИГЕНДЕРНА ІНФОРМАЦІЙНА КАМΠΑНІЯ В УКРАЇНІ, 2021 р.

- системність впровадження .....
- висунення агресивних меседжів-вимог до Президента та Уряду України
- концентрація антигендерних подій, що раніше відбувалися роками .....
- формування спільного з РФ антигендерного когнітивного поля .....
- опозиція ратифікації Стамбульської конвенції .....

ГЕНДЕРНА ІНТОЛЕРАНТНІСТЬ – СПОТВОРЕННЯ ІМІДЖУ БЕЗПЕКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ

Матеріал аналізу: новинні інтернет-ресурси «[asd.news](#)», «[pikinform.ru](#)», «[svpressa.ru](#)», «[gazeta.ru](#)», «[utro.ru](#)», «[jpgazeta.ru](#)», «[rt.com](#)», «[dnronline.su](#)», «[i-don.ru](#)», «[ruxpert.ru](#)», «[voicesevas.ru](#)», «[rumedia24.com](#)», «[dnr24.su](#)», «[ukraina.ru](#)», «[rmnews.ru](#)», «[lenta.ru](#)», «[smi2.ru](#)», «[howto-news.info](#)», «[novosti.icu](#)».

Заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу

Наративи: «Україна здійснює геноцид Донбасу», «Військові України – терористи, ОРДЛО – захисники»

“Курсантки-ескортниці”.
Україна

← Проросійські медіа

“Найчарівніші дівчата парадів до
9 травня”. РФ

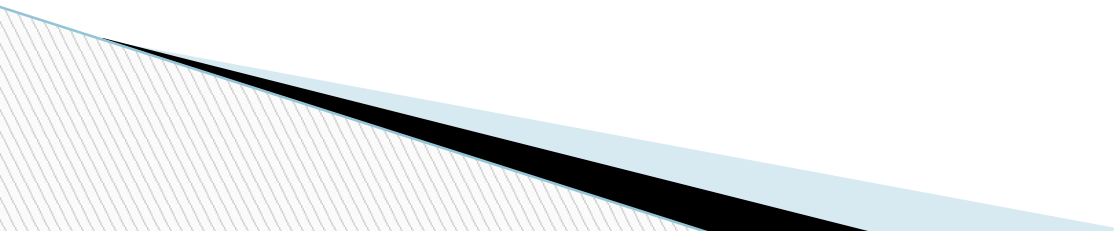
ГЕНДЕРНА ІНТОЛЕРАННІСТЬ – СПОТВОРЕННЯ ІМІДЖУ БЕЗПЕКОВИХ ІНСТИТУЦІЙ

Техніки маніпуляції:

- номіналізація, опозиція «свої–чужі» (воєннослужащие ДНР – українские боевики, боевики ВФУ, украинские каратели, украинские херои), образ ворогів – військовослужбовці України (украинские боевики, боевики ВФУ, курсантки-эскортницы, секс-полковник и другие обитатели украинского зазеркалья), легалізація ОРДЛО через присвоєння позитивних номінацій (воєннослужащие ДНР, управлении Народной милиции Республики);

- асоціація державнозначущих українських іменувань з поняттями «війна», «терор» (Боевики ВФУ пытались осуществить террористический акт в ДНР), «геноцид» («ОБСЕ предлагает создать музей геноцида Донбасса»), «нетрадиційна сексуальна орієнтація» («романтический» образ «отважного патриота-гомосексуалиста», геи в украинских военных «выщах» (вузах) есть, хотя основная специализация вуза, всё-таки юристки-эскортницы).

МОЖЛИВІ ЗАГРОЗИ ПРОСУВАННЮ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

- радикалізація суспільства за концептом «сімейні цінності»;
  - спроби виключити з українського законодавства поняття «гендерна ідентичність», «сексуальна орієнтація»;
  - спроби скасувати запроваджену Стратегію упровадження гендерної рівності та недискримінації у сфері освіти «Освіта: гендерний вимір-2021»;
  - намагання припинити проведення антидискримінаційної експертизи навчальної літератури;
  - просування проросійської ідеології за аналогією «скрепів»
-

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ — ПЕРШИЙ КРОК ДО ДИСКРИМІНАЦІЇ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ – соціально і культурно зумовлені узагальнюючі уявлення про типові риси представників чоловічої та жіночої статі.

ГЕНДЕРНА СТЕРЕОТИПІЗАЦІЯ може обмежити розвиток природних талантів і здібностей дівчат та хлопців, жінок й

а також їхній досвід в освітній і професійній сферах та й життєві можливості загалом. Існування стереотипів щодо жінок є наслідком

причиною глибоко вкорінених поглядів, цінностей, норм і упереджень проти жінок. Вони використовуються для обґрунтування та підтримки влади чоловіків над жінками, а також сексистських проявів.

ҐЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ

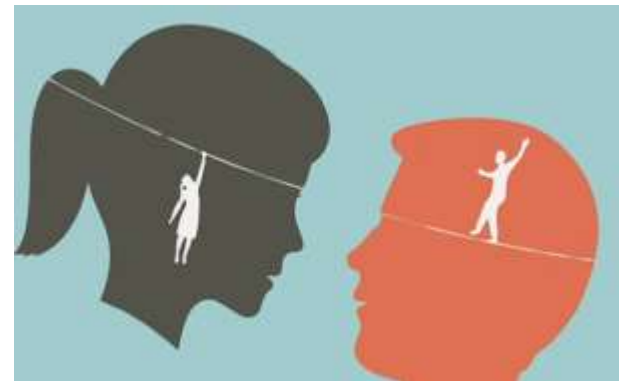

ҐЕНДЕРНА НЕРІВНІСТЬ

Детермінанти ґендерних стереотипів:

- фізичні особливості;
- традиційні культурні цінності;
- соціокультурна динаміка, що призводить до зміни цінностей, формування нових соціальних статусів і норм.

Ґендерні стереотипи формуються на пересіченні біологічних та культурних факторів

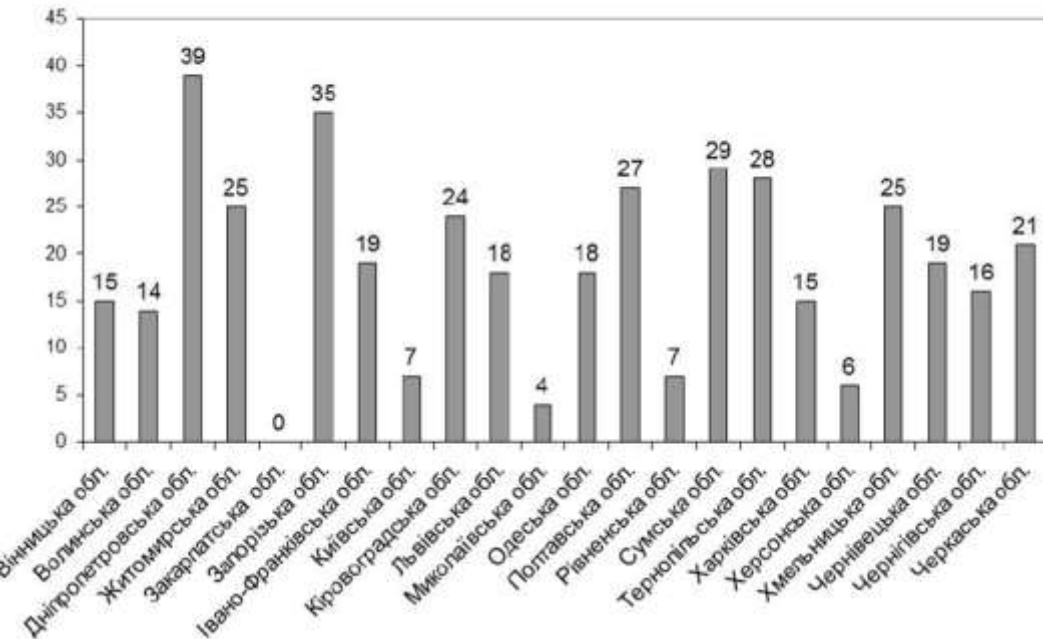
ПРОЯВ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ АСИМЕТРИЧНОГО ЗМІСТУ

Ґендерна сегрегація — відмінності в моделях участі жінок та чоловіків на ринку праці, у громадському і політичному житті, неоплачуваній домашній роботі та догляді, а також у виборі освіти молодими жінками та чоловіками.

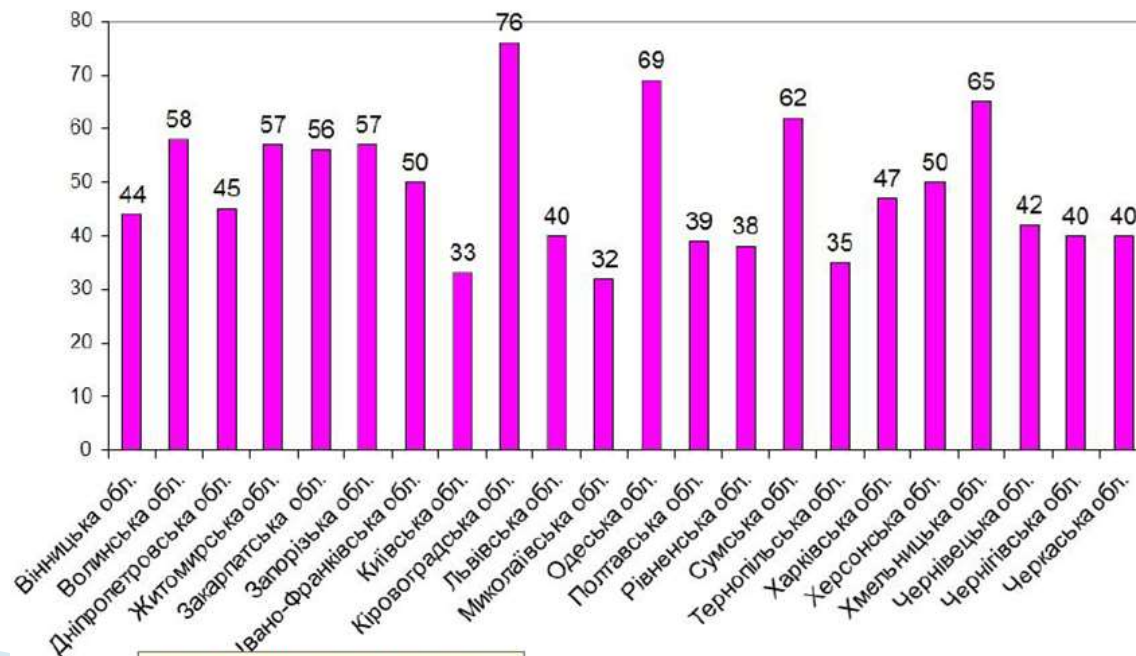
Є **три основних стереотипи**: перший — жінки слабкі, у них недостатньо сил для армії; другий — жінки невмілі в бою; третій — ти не можеш бути солдатом і мамою одночасно (*Дженні Кариніян, бригадний генерал ЗС Канади*)

Присутність експерту у воєнній тематиці (%)

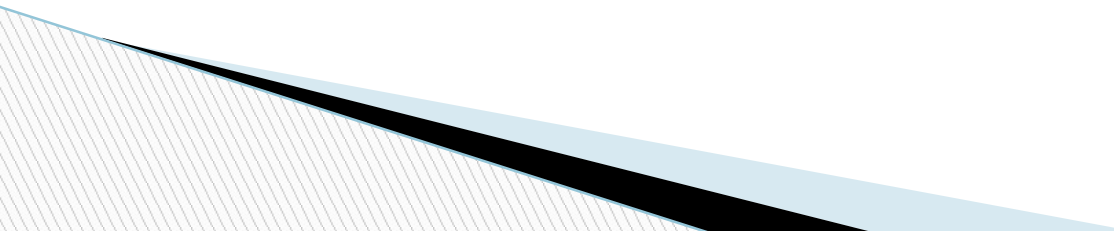

Присутність експерту теми волонтерства (%)

ТОП-5 аргументів, якими найчастіше пояснюють низький показник залучення жінок як експерток:

- 1) керівні посади обіймають переважно чоловіки;
  - 2) існує субординація (навіть якщо журналіст/-ка поставить за мету взяти коментар у заступниці керівника певної установи чи структурного підрозділу, вона, швидше всього, відмовить, оскільки існує чітке підпорядкування підлеглого керівнику);
  - 3) жінки відмовляються давати коментарі (відмови аргументують відсутністю належної зачіски, одягу, макіяжу, неготовністю відповідати на запитання тощо);
  - 4) неможливо вплинути на те, хто дає відповіді на інформаційні запити, надіслані на установи чи відділи;
  - 5) експертки з певних сфер, напрямів, питань відсутні.
-

ЧИ МОЖНА ВІДНЕСТИ ВИПАДОК ІЗ “ПІДБОРАМИ” ДО ҐЕНДЕРНОЇ СЕГРЕГАЦІЇ?

ПРОЯВ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ АСИМЕТРИЧНОГО ЗМІСТУ

ФЕЙСИЗМ – тенденція в різній мірі виділяти в зображеннях чоловіків та жінок обличчя та тіло. Полягає у суттєво-відмінних способах зображення чоловіків та жінок у кадрі: у першому випадку акцентується голова та обличчя, в другому – тіло та його частини. Чоловіків подають як експертів, а жінок – як красунь чи навпаки, підкреслюючи фігуру та її особливості

Запрошуємо екіпаж славетного есмінця Defender відпочити в нашому чарівному Бердянську на зворотному курсі з Грузії

147   Коментаріи: 11   Поділились: 1

Нравится   Коментировать   Поделиться

Показать ещё 5 комментариев

Олена Макарчук
Якоюсь проституцією пахне.
Неприємне відчуття
Нравится · Ответить · 1 нед.

Мария Корниенко
Это как понимать? На фото корабельные сосны? Хоть бы в национальных костюмах на выставляли
Нравится · Ответить · 1 нед.

Vadim Shevchenko
Ну, яось ще пакудно виглядає, як на мене!!!! Якійсь бовдур чи провокатор зробив таку херню
Нравится · Ответить · 1 нед.

Ліда Буцька
Гласудство
Нравится · Ответить · 1 нед.

Макс Шеннон
З таким запрошенням вони через Севастополь придуть
Нравится · Ответить · 1 нед.

Валерій Колечко
Ви капець. Це нормально!
Чоловічий екіпаж - запрошують жінки. Чи ви хотіли щоб чоловіків запрошували "ґламурні драваскі"? А все решта залежить від ступіню вашої розпущеності.
Нравится · Ответить · 1 нед.

ПРОЯВ ҐЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ АСИМЕТРИЧНОГО ЗМІСТУ

Сексизм — дії чи ставлення, що дискримінують людей, на основі лише їхньої статі.

Серед найпоширеніших проявів сексизму – **еротизація**: за допомогою зображень оголених тіла чи окремих інтимних зон (сідниць, стегон, грудей, живота), відповідних поз (лежачи чи напівлежачи), контексту (серед стереотипно-чоловічих атрибутів – наприклад, оголені жінки біля авто) підсилюється ідея пасивності, підлеглості, залежності та беззахисності жінки щодо чоловіка.

РЕКРУТИНГОВА КАМПАНІЯ, запропонована начальником пресслужби оперативного командування “Захід” Анатолієм Прошиним

Анатолій Анатолієвич Прошин
Olha Reshetnylova
3 февраля в 19:38 · 🌐

Рекрутингова промоакція.

#Підпиши контракт - отримай бонус. Ми тебе чекаєм.

Комментировать   Поделиться   Отметить на фото

Анатолій Анатолієвич Прошин
Olha Reshetnylova
3 февраля в 19:38 · 🌐

Комментировать   Поделиться   Отметить на фото

Обговорення в групах

- Чи існують у секторі безпеки і оборони України Гендерні стереотипи? Які саме?
- Яким чином ці стереотипи можна подолати?

В Одеському художньому музеї зробили серії арт-футболок щодо подолання Гендерних стереотипів. Яких саме?

Про гібридну війну та інформаційно-психологічні операції нашого північного сусіда.

✔ Ми вже добре знаємо, що спецслужби РФ дуже давно готували для себе благодатний ґрунт в Україні, аби зробити її частиною свого надуманого «русська міра».

🔴 Для цього використовувалися й використовуються нині всі навіть найменші можливості довгий час їм це добре вдавалося. Люди часто піддаються емоціям і навіть не задумуються яким чином використовують їхній мозок.

◆ От, наприклад, сьогодні 8 липня, ми в Україні нібито святкуємо день родини. Гарне свято правда ж? Без сумніву! Але тут, звісно, є своє "але".

✔ Як відомо, 20 вересня 1993 року відповідно до резолюції Генеральної Асамблеї ООН було запроваджено Міжнародний день сім'ї, який відзначається щороку 15 травня.

? А яка різниця між днем сім'ї і днем родини, спитаєте ви? Відповідь несподівана: Росія.

◆ Отже, з 2008 року в РФ запровадили 8 липня День сім'ї, любові і верності, присвячений пам'яті святих в РПЦ Петра і Февронії. А 30 грудня 2011 року Янукович підписує указ про встановлення дня родини в Україні того ж числа – 8 липня.

!! Що тут такого, спитаєте ви? Та нічого, окрім того, що ідеологи «русська міра» вважають «общіє праднікі – ета тоже паказатель прінадлежності к русскому міру».

День радянської молоді - на вихід.
Приготуватись - Міжнародному дню молоді (12 серпня), встановленому ООН у 1999 році. Сьогодні 303 народні депутати із усіх фракцій та груп підтримали запит до Президента України щодо нового Дня молоді. У парламенті цю ініціативу Національне українське молодіжне об'єднання - НУМО реалізувало Міжфракційне депутатське об'єднання (МФО) Пласт. Особлива подяка координатору цього рішення гетьманському пластуно-скобу Роман Лозинський. СКОБ!

Роздатковий матеріал:

1. Важливість ґендерної рівності для сектору безпеки і оборони України (Розділ 1.1. Методичних рекомендацій).
2. Поняття «ґендер», «ґендерна рівність» у суспільно-політичному та науковому дискурсах (Розділ 2.1. Методичних рекомендацій).
3. Ґендерно чутливі комунікації інститутів сектору безпеки і оборони (Розділ 3.2. Методичних рекомендацій).

4. Ґендер чи антиґендер. Хто акаткує демократію в Україні. Київ, 2020.

URL: <https://la-strada.org.ua/download/gender-chy-antygender-hto-atakuye-demokratiyu-v-ukrayini>.

5. Інтерв`ю з Дж. Каріньян, бригадною генералкою ЗС Канади.

URL: <https://hromadske.ua/posts/ya-ne-divo-zhinka-ne-vidzhimayu-180-kilogramiv-lezhachi-ale-duzhe-stijka-do-stresu-ta-vtomi-kanadska-generalka>.